

ปัญหาข้อพิพาทเรื่องดินแดนมีอยู่ในทุกภูมิภาคของโลก คดีปราสาทพระวิหารระหว่างไทยและกัมพูชาที่แม้ว่าศาลโลกได้มีการตัดสินให้ตัวปราสาทตกเป็นของกัมพูชาตั้งแต่ปี 2505 แต่ความขัดแย้งระหว่างสองประเทศก็ยังไม่ยุติ โดยไทยและกัมพูชาต่างอ้างพื้นที่รอบตัวปราสาท และเกิดความตึงเครียดตามแนวชายแดนเป็นระยะ คำตัดสินของศาลโลกในปี 2556 มีความสำคัญอย่างยิ่งต่ออนาคตความสัมพันธ์ทวิภาคีระหว่างสองประเทศ ในการลดความตึงเครียดที่สะสมมานาน โดยให้ทั้งสองประเทศไปดำเนินการร่วมกันเพื่อกำหนดเส้นขอบเขตบริเวณใกล้เคียงปราสาทพระวิหาร แต่หลายฝ่ายก็ได้ตีความผลของการตัดสินไปในหลายทาง ทั้งในด้านบวกและลบ

9 คดีปราสาทพระวิหาร (ภาค 2)

แม้ว่าศาลโลกจะพิพากษาให้ปราสาทพระวิหารเป็นของกัมพูชาตั้งแต่ปี 2505 แต่ความขัดแย้งระหว่างไทยกับกัมพูชาในกรณีเขาพระวิหารก็ยังไม่ยุติ ความขัดแย้งรอบใหม่รุนแรงขึ้น ภายหลังจากปราสาทพระวิหารได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกโดยองค์การยูเนสโก ในปี 2551 ตามการยื่นเสนอของกัมพูชา เนื่องจากไทยและกัมพูชาต่างอ้างกรรมสิทธิ์พื้นที่รอบเขาพระวิหารที่ทับซ้อนกัน ทำให้ในปี 2554 กัมพูชาได้ยื่นขอให้ศาลโลกตีความเกี่ยวกับความหมายและขอบเขตของคำพิพากษาเดิมที่ศาลตัดสินไว้ตั้งแต่ปี 2505 ซึ่งการตีความคำพิพากษานี้ อาจส่งผลกระทบต่อการสูญเสียดินแดนของประเทศใดประเทศหนึ่งได้ และเป็นเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นท่ามกลางความขัดแย้งตึงเครียดระหว่างไทยกับกัมพูชาในช่วงหลายปีที่ผ่านมา จนมีการปะทะกันทางทหารและส่งผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่ใกล้เคียงชายแดน

การตีความคำพิพากษาปี 2505 ของคดีปราสาทพระวิหารเป็นเหตุการณ์สำคัญที่สุดเหตุการณ์หนึ่งของไทยและกัมพูชา ในปี 2556 และมีความสำคัญอย่างยิ่งต่ออนาคตความสัมพันธ์ทวิภาคีระหว่างสองประเทศ อีกทั้งยังเป็นเหตุการณ์ที่ครองพื้นที่ในสื่อมวลชนได้มากนับแต่ต้นปีเลยทีเดียว เมื่อสุรพงษ์ โตวิจักษณ์ชัยกุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศในขณะนั้นได้ประเมินว่าโอกาสที่ไทยจะชนะคดีปราสาทพระวิหารมีน้อยมาก หากแม้ว่าไทยชนะคดีคือศาลไม่รับตีความตามคำขอของกัมพูชา ไทยก็ยังคงแค่เสมอตัว และคำพูดเช่นนั้น กลายเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์อย่างมากว่า รัฐบาลยอมอ่อนข้อให้กับฝ่ายกัมพูชาในการว่าคดีดังกล่าว¹

คำพิพากษาของศาลโลกปี 2556

ในวันที่ 11 พฤศจิกายน 2556 ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ โดยมติเป็นเอกฉันท์เห็นว่า ศาลมีอำนาจตาม

มาตรา 60 ของธรรมนูญศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ ที่จะตีความคำพิพากษาศาลปราสาทพระวิหารใน ค.ศ. 1962 (พ.ศ. 2505) ตามคำขอของกัมพูชา และศาลรับคำขอนั้นไว้ ตีความ และตัดสินให้กัมพูชาใช้อำนาจอธิปไตยเหนือยอดเขาทั้งหมดของภูพระวิหารตามที่ได้นิยามเอาไว้ในย่อหน้า 98 ของคำพิพากษาปัจจุบัน (จะได้กล่าวถึงต่อไป) และโดย ผลแห่งการนั้นประเทศไทยมีพันธะที่จะต้องถอนทหาร ตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่อื่นใดที่รักษาพื้นที่ที่อยู่ออกจากที่นั้น²

คำพิพากษาดังกล่าวนั้น ก่อให้เกิดปฏิกิริยาไปใน หลายทาง บ้างว่าไทยแพ้อย่างราบคาบก่อให้เกิดการเสียดินแดนอย่างชัดเจน³ แต่รัฐบาลและเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทย พอใจกับคำตัดสินและเห็นว่าคำตัดสินเป็นประโยชน์ต่อไทยอย่างมาก⁴ ทางด้าน ฮอร์ นัมฮง รองนายกรัฐมนตรีและ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศกัมพูชาในฐานะ หัวหน้าทีมกฎหมายฝ่ายกัมพูชา กล่าวว่า ทั้งสองฝ่าย ต่างได้รับชัยชนะด้วยกันทั้งคู่และจะต้องประชุมปรึกษาหารือกันว่าจะดำเนินการตามคำพิพากษากันอย่างไรให้เหมาะสมที่สุด⁵ ส่วน น.ส.รสนา โตสิตระกูล วุฒิสมาชิก กรุงเทพมหานคร ได้อภิปรายในรัฐสภาเมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2556 ว่า เมื่อปี 2505 นั้น ประเทศไทยเสียแค่ตัวปราสาทไปให้กัมพูชา แต่ผลจากการตีความของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ เมื่อ 11 พฤศจิกายน 2556 นั้น ทำให้ไทยเสียภูพระวิหาร ทั้งลูกให้กัมพูชาไป และนายกษิต ภิรมย์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคประชาธิปัตย์ อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ อภิปรายแสดงความสงสัยว่า คำพิพากษาของศาลที่อาศัยหลักภูมิศาสตร์ที่ยกภูเขาทั้งลูกให้กัมพูชา ไปนั้นยืนอยู่บนหลักกฎหมายใด และคำพิพากษาเช่นนั้น เป็นสิ่งที่คนไทย รัฐบาลไทยและประเทศไทยสมควรจะยอมรับหรือไม่⁶

กัมพูชาได้ยื่นคำร้องต่อศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ หรือที่รู้จักกันทั่วไปในนาม “ศาลโลก” เมื่อ 28 เมษายน 2554 ขอให้ศาลใช้อำนาจตามมาตรา 60 ของธรรมนูญศาล ตีความเกี่ยวกับความหมายและขอบเขตของคำพิพากษาเดิม ที่ศาลตัดสินไว้ตั้งแต่ปี 2505 หลังจากทีไทยและกัมพูชา ขัดแย้งมาโดยตลอดเกี่ยวกับพื้นที่ใกล้เคียงตัวปราสาทพระวิหาร โดยไทยเห็นว่ากัมพูชาต้องการนำพื้นที่ใกล้เคียง ไปใช้เพื่อจัดการปราสาทหินแห่งนี้ในฐานะที่เป็นมรดกโลก⁷

สมัยรัฐบาลอภิสิทธิ์ ความขัดแย้งรุนแรงมากขึ้นจนเป็นเหตุ ให้เกิดการปะทะกันทางทหาร รวมทั้งลุกลามไปพื้นที่อื่น เช่น พื้นที่ใกล้เคียงปราสาทตาเมือน จ.สุรินทร์ ในเดือนเมษายน 2554 ทำให้เกิดการสูญเสียชีวิตทั้งทหารและพลเรือน ทั้งสองฝ่าย

ปัญหาที่เกิดขึ้น ก่อปรกับความสำเร็จในการบริหารจัดการปราสาทพระวิหารในฐานะมรดกโลก ทำให้กัมพูชา ต้องการให้ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศชี้ขาดว่าพื้นที่ ใกล้เคียงปราสาทพระวิหารนั้นมีขอบเขตเพียงใด โดยกัมพูชา เห็นว่า เมื่อศาลได้ตัดสินในปี 2505 ว่าปราสาทพระวิหาร ตั้งอยู่ในอาณาเขตภายใต้อำนาจอธิปไตยของกัมพูชา ดังนั้น กัมพูชาจึงขอให้ศาลประกาศว่า ประเทศไทยมีพันธะที่จะ ต้องถอนทหารหรือบุคลากรอื่นใดที่เฝ้าพื้นที่ที่อยู่ออกจาก ตัวปราสาทหรือพื้นที่ใกล้เคียง (vicinity) ของปราสาทพระวิหารด้วย⁸ ทางฝ่ายไทย เห็นว่า เรื่องตัวปราสาทนั้น ฝ่ายไทยไม่ติดใจเพราะถือว่าได้ปฏิบัติตามคำพิพากษา ของศาลตั้งแต่ปี 2505 โดยมอบปราสาทให้กัมพูชาไปแล้ว แต่ปัญหาสำคัญในตอนนี้คือ พื้นที่ใกล้เคียงตัวปราสาท ที่กัมพูชากล่าวถึงนั้นมีขอบเขตมากน้อยเพียงใด

การต่อสู้คดีระหว่างไทยกับกัมพูชา

ศาลโลกได้เปิดการไต่สวนโดยวาจาครั้งแรกในเดือน กรกฎาคม 2554 และมีคำสั่งออกมาตรการชั่วคราวในวันที่ 18 กรกฎาคม 2554 ให้ไทยและกัมพูชาถอนทหารออกจาก พื้นที่พิพาทและบริเวณใกล้เคียง พร้อมทั้งให้กลุ่มอาเซียนส่ง ผู้สังเกตการณ์ไปดูแลการถอนทหารและห้ามไม่ให้ไทย ขัดขวางการเข้าออกของฝ่ายกัมพูชาและเจ้าหน้าที่ที่จะเข้าไป บริหารจัดการปราสาทพระวิหารในฐานะมรดกโลก⁹ จากนั้น ศาลได้นัดการไต่สวนด้วยวาจาอีกครั้งหนึ่งระหว่างวันที่ 15-19 เมษายน 2556 โดยครั้งหลังนี้เป็นเสมือนการสรุป และขมวดประเด็นสำคัญที่ทั้งสองฝ่ายต้องการชี้ให้ศาลเห็น ในข้อต่อสู้ของตนเอง โดยในระหว่างที่มีการให้การด้วยวาจานี้ ปรากฏว่าผู้พิพากษา อับดุลกาวิ อาเม็ด ยูซูป ได้ร้องขอให้ คู่ความให้คำนิยามเกี่ยวกับพื้นที่ใกล้เคียงปราสาทพระวิหาร (vicinity) ตามความเข้าใจของฝ่ายตนให้ศาลพิจารณาด้วย¹⁰ และทั้งสองฝ่ายได้จัดส่งเอกสารและคำชี้แจงรวมทั้งแผนที่ ประกอบไปให้กับศาลในวันที่ 3 พฤษภาคม 2556

ฝ่ายไทยนั้นได้โต้แย้งทั้งในข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย ซึ่งสามารถประมวลสรุปได้ 4 ข้อดังต่อไปนี้

1) ศาลไม่มีอำนาจตีความคำพิพากษาปี 2505 เนื่องจากคำพิพากษานั้นมีความชัดเจนดีแล้วและคู่กรณีก็เห็นพ้องกันมาโดยตลอดจนกระทั่งเมื่อกัมพูชามีความต้องการจะใช้พื้นที่เพิ่มเติมหลังการขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลกในปี 2550

2) ไทยได้ปฏิบัติตามคำพิพากษาปี 2505 ครบถ้วนแล้วทุกประการ โดยได้ดำเนินการจัดทำขอบเขตปราสาทพระวิหารและพื้นที่ใกล้เคียงเป็นพื้นที่ขนาด 0.25 ตารางกิโลเมตรพร้อมทั้งได้ทำรั้วลวดหนามกันและปักป้ายแสดงโดยชัดเจน ซึ่งฝ่ายกัมพูชาก็ยอมรับการดำเนินการเช่นนั้นมาโดยตลอด

3) ส่วนที่กัมพูชานำมาขอให้ศาลตีความนั้นมุ่งเน้นไปที่ปัญหาเส้นเขตแดนและแผนที่ภาคผนวกที่ 1 หรือที่รู้จักกันดีในแผนที่มาตราส่วน 1:200,000 ซึ่งไม่ใช่ส่วนของบทปฏิบัติการ ซึ่งตามหลักการตีความคำพิพากษานั้นจะทำได้เฉพาะในส่วนที่เป็นบทปฏิบัติการเท่านั้น

4) บริเวณใกล้เคียงปราสาทพระวิหาร ตามคำพิพากษาเดิมนั้นไม่จำเป็นต้องเป็นดินแดนของกัมพูชา เส้นที่ใช้แบ่งขอบเขตปราสาทก็ไม่จำเป็นต้องเป็นเส้นเขตแดนระหว่างประเทศเสมอไป อีกทั้งเส้นที่กัมพูชาอ้างตามแผนที่ภาคผนวกที่ 1 ในคดีปัจจุบันนี้ก็เป็นคนละเส้นกับที่มีการพุดกันในอดีตเดิม¹¹

ทั้งนี้ ศาลใช้เวลาประมาณ 6 เดือนนับจากการให้การโดยวาจาในเดือนเมษายน 2556 จนถึงวันตัดสิน โดยได้ทำคำตัดสินและนัดอ่านคำพิพากษาในวันที่ 11 พฤศจิกายน 2556 ซึ่งได้ตัดสินว่า กัมพูชามีอำนาจอธิปไตยเหนือชะง่อนผา (promontory) พระวิหารทั้งหมด โดยมีรายละเอียดของคำตัดสิน ดังนี้

1) ศาลได้ชี้ (ตามย่อหน้า 98) ว่า promontory หรือชะง่อนผา หรือยอดเขานั้น เป็นไปตามลักษณะธรรมชาติของภูมิประเทศที่ตัวปราสาทตั้งอยู่ กล่าวคือ ทางด้านทิศตะวันออก ทิศใต้ และตะวันตกเฉียงใต้ ยอดเขานี้ตั้งลงเป็นหน้าผาชันลงสู่ที่ราบกัมพูชาซึ่งคู่กรณีเห็นร่วมกันแล้วว่าหน้าผานี้ลงไปจนถึงพื้นที่ที่ดินของมันอยู่ภายใต้อำนาจ

อธิปไตยของกัมพูชา ส่วนพื้นที่ทางด้านตะวันตกและตะวันตกเฉียงเหนือที่พื้นที่ลาดลงไป แม้ว่าจะลาดชันน้อยกว่าหน้าผาแต่ก็เห็นได้ชัดว่าลาดลงไปสู่หุบเขาซึ่งแยกภูพระวิหารออกจากพนมทอหรือพนมซบหรือภูมะเขือในภาษาไทย

2) ทางด้านทิศเหนือขอบเขตของภูพระวิหารอยู่ที่เส้นตามแผนที่ภาคผนวก 1 จากจุดทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของตัวปราสาทตรงที่เส้นตัดกับขอบหน้าผาลากไปสู่ทิศตะวันตกเฉียงใต้ที่หุบเขาดินภูมะเขือ แต่ทางด้านทิศเหนือนี้ศาลไม่ได้บอกลักษณะรูปพรรณสัณฐานของภูมิประเทศว่าเป็นเช่นใด และศาลเองยอมรับตามความเห็นของฝ่ายไทยว่า การถ่ายทอดเส้นตามแผนที่ภาคผนวก 1 ลงสู่ภูมิประเทศจริงนั้น เป็นไปด้วยความยากลำบาก ดังนั้นตามที่ระบุในย่อหน้าที่ 99 ให้ทั้งสองฝ่ายหาทางร่วมมือกันดำเนินการโดยสุจริตและห้ามฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ว่าไทยหรือกัมพูชาดำเนินการฝ่ายเดียวโดยเด็ดขาด¹²

แม้ว่าคำพิพากษาข้างต้นจะก่อให้เกิดปฏิกิริยาที่แตกต่างกันและสร้างความไม่พอใจให้กับคนบางกลุ่ม แต่นายวิรัช พลาศรัย เอกอัครทูตไทยประจำกรุงเฮก ประเทศเนเธอร์แลนด์ ในฐานะหัวหน้าคณะที่มทกฎหมายฝ่ายไทยกล่าวว่า คำพิพากษานั้นเป็นผลดีต่อไทยหลายประการที่สำคัญที่สุดคือ ไทยไม่ได้เสียพื้นที่พิพาท 4.6 ตารางกิโลเมตรทั้งหมดรวมทั้งภูมะเขือให้กัมพูชา อีกทั้งศาลไม่ได้ตัดสินเรื่องเขตแดน ไม่ได้ให้ฐานะแก่แผนที่ 1:200000 ซึ่งกัมพูชานำมาอ้างในการกำหนดเขตแดนนอกบริเวณปราสาทพระวิหาร สิ่งที่ไทยเสียไปโดยผลของคำพิพากษาก็เป็นเพียงเส้นขอบเขตตามมติคณะรัฐมนตรีปี 2505 เท่านั้นเพราะศาลไม่ยอมรับเส้นดังกล่าว¹³

การตีความเรื่องดินแดน

ประเด็นสำคัญที่อยู่ในความสนใจของสาธารณชนมากที่สุด คือปัญหาว่าด้วยการเสียดินแดน การพิจารณาว่าเสียดินแดนหรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับมุมมองว่ายืนอยู่บนพื้นฐานเดิมอย่างไร หากพิจารณาว่าพื้นที่นอกเส้นขอบเขตตามมติคณะรัฐมนตรีปี 2505 นั้นเป็นของไทยมาแต่เดิม การที่ศาลไม่ยอมรับเส้นดังกล่าวก็ทำให้คิดว่า เสียพื้นที่นั้นไป แต่หากพิจารณาโดยข้อเท็จจริงที่ว่า มติคณะรัฐมนตรีปี 2505 นั้น ไม่สะท้อนส่วนใดในคำพิพากษาเดิมเพราะ

ไม่ได้อธิบายคำว่ายอดเขาและไม่ได้บอกว่าอาศัยหลักการใดเป็นตัวกำหนดอาณาบริเวณใกล้เคียงปราสาท แต่สะท้อนเพียงเจตนาของทางการไทยในสมัยนั้นว่าจะให้ซากปราสาทและพื้นดินส่วนน้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้เพื่อรองรับตัวปราสาทให้กับกัมพูชาไปเท่านั้นเอง และการกำหนดเช่นนั้นก็ทำแต่ฝ่ายเดียว ทั้งศาลก็ได้พิจารณาโดยชัดแจ้งว่ากัมพูชาไม่เคยยอมรับซ้ำยังได้ท้วงติงมาโดยตลอด

อย่างไรก็ตามรัฐบาลได้ตั้งคณะกรรมการชุดหนึ่งโดยมีนายสิทธิศักดิ์ พวงเกิดแก้ว ปลัดกระทรวงการต่างประเทศเป็นประธาน นายวีรชัย พลาศรัย เอกอัครราชทูตไทยประจำกรุงเฮกในฐานะหัวหน้าคณะผู้แทนไทยในการว่าคดีเป็นเลขานุการ เพื่อทำการศึกษาคำพิพากษาของศาลปี 2556 นี้ เพื่อทำความเข้าใจต่อสาธารณะเกี่ยวกับผลของคำพิพากษา รวมทั้งแปลคำพิพากษาเป็นภาษาไทยและเสนอแนะแนวทางต่อรัฐบาลในการปฏิบัติต่อคำพิพากษานั้น ในเบื้องต้นปลัดกระทรวงการต่างประเทศแถลงว่า ในการตัดสินคดีนั้นศาลเห็นว่าเส้นขอบเขตบริเวณใกล้เคียงปราสาทพระวิหารตามมติคณะรัฐมนตรีปี 2505 นั้นไม่ครอบคลุมพื้นที่บริเวณใกล้เคียงทั้งหมด เนื่องจากไม่ครอบคลุมถึงที่ตั้งของสถานีตำรวจไทยซึ่งอยู่ทางตะวันออกเฉียงเหนือของปราสาทพระวิหาร

ประการต่อมา ฝ่ายไทยยังไม่สามารถระบุขอบเขตของบริเวณใกล้เคียงปราสาท (vicinity) ซึ่งศาลกำหนดตามคำพิพากษาว่า คือ promontory (คำแปลชั่วคราว คือ ยอดเขาพระวิหาร) ได้ว่า มีอาณาบริเวณและพื้นที่เท่าใด เนื่องจากต้องศึกษาคำพิพากษาโดยละเอียด ทั้งยังต้องลงไปดูสภาพภูมิศาสตร์ในพื้นที่จริงเสียก่อน แต่สิ่งที่สามารถยืนยันได้จากคำพิพากษาของศาลคือ บริเวณใกล้เคียงปราสาทไม่ใช่พื้นที่ 4.6 ตารางกิโลเมตร และเส้นเขตแดนบนแผนที่ภาคผนวก 1 มาตรฐาน 1: 200,000 ไม่ผูกพันไทยในฐานะเส้นเขตแดนทั่วไประหว่างไทย-กัมพูชา ตามที่กัมพูชากล่าวอ้างมาโดยตลอด ซึ่งแสดงว่าศาลรับฟังข้อต่อสู้ที่ฝ่ายไทยนำเสนอ

อีกประการหนึ่ง ศาลได้ยอมรับว่า การถ่ายทอดเส้นขอบเขตบริเวณใกล้เคียงปราสาทพระวิหารตามคำพิพากษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านทิศเหนือของตัวปราสาทพระวิหารนั้น ทำได้ยาก และทั้งไทยและกัมพูชาจะต้องหารือ เสรจ

กันเพื่อดำเนินการร่วมกันต่อไป ไม่สามารถกำหนดเส้นโดยฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดโดยลำพังได้

ประการสำคัญ แนวทางการหารือกับฝ่ายกัมพูชาในอนาคต ฝ่ายไทยจะยึดหลัก 4 ประการ ซึ่งรัฐสภาเห็นสอดคล้อง ได้แก่ 1) การแก้ไขปัญหาโดยสันติวิธี 2) การปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์แห่งชาติ 3) การรักษาความสัมพันธ์กับกัมพูชาในฐานะประเทศเพื่อนบ้านและสมาชิกประชาคมอาเซียน และ 4) การรักษาเกียรติภูมิของประเทศไทยในสังคมโลก¹⁴

บทสรุป

คำตัดสินของศาลโลกถือว่าช่วยลดความตึงเครียดที่สะสมมานานระหว่างไทยกับกัมพูชา โดยให้ทั้งสองประเทศไปดำเนินการร่วมกันเพื่อกำหนดเส้นขอบเขตบริเวณใกล้เคียงปราสาทพระวิหาร ซึ่งในอนาคต หากความสัมพันธ์ทวิภาคีระหว่างสองประเทศราบรื่นก็อาจเจรจาเพื่อหาข้อตกลงร่วมกันได้ แต่จนถึงสิ้นปี 2556 รัฐบาลไทยยังไม่ได้แสดงท่าทีอย่างเป็นทางการเกี่ยวกับคำพิพากษาคติความคดีปราสาทพระวิหาร โดยยังไม่มีการระบุชี้ชัดลงไปว่า พื้นที่ตามคำพิพากษานั้นอยู่บริเวณใดและมีขนาดเท่าใดในภูมิประเทศจริง ก่อนหน้านี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ สุรพงษ์ โตวิจักษณ์ชัยกุล กล่าวว่ามีเมื่อไทยกำหนดท่าทีและจุดยืนอย่างเป็นทางการแน่ชัดแล้ว จะนำเข้าผ่านความเห็นชอบจากรัฐสภาตาม มาตรา 190 ของรัฐธรรมนูญและจะได้มีการนัดหารือกับฝ่ายกัมพูชาในกรอบคณะกรรมการร่วม (Joint Commission) เพื่อหาทางแก้ไขปัญหาร่วมกันต่อไป¹⁵ แต่สถานการณ์ทางการเมืองในประเทศทำให้รัฐบาลภายใต้การนำของนายกรัฐมนตรียิ่งลักษณ์ ชินวัตร ไม่สามารถยืนยาวต่อไปได้จนถึงวันนั้น อันเนื่องมาจากผลของประกาศยุบสภาเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2556 ทำให้การดำเนินการใดๆ เกี่ยวกับปราสาทพระวิหารดูเหมือนหยุดชะงักลง แม้ว่าคณะทำงานจะยังคงดำเนินการต่อไป แต่แนวทางการดำเนินงานของไทยในเรื่องนี้ คงขึ้นอยู่กับรัฐบาลในอนาคตว่าจะมีท่าทีในเรื่องนี้อย่างไร มหาภาพยเรื่องราวปราสาทพระวิหารจึงยังคงดำเนินต่อไป

